

Mensen maken het verschil, mensen realiseren groei

Dick van Putten

Duurzaam inzetbaar is het buzzwoord van 2010. De koningin refereert eraan in de troonrede, Google zit op 106.000 hits en ook TBV heeft in haar trefwoordenregister van jaargang 2010 plots het trefwoord 'duurzame inzetbaarheid' staan, met zes referenties naar uiteenlopende bijdragen in vijf verschillende nummers. Bedrijfsartsen, verzekeringsartsen, arbodiensten en onderzoekers willen de trend niet missen.

Het is echter niet zo simpel vast te stellen wanneer iemand duurzaam inzetbaar is of wat een duurzaam inzetbaarheidsbeleid van een onderneming is. Een meetbare definitie van duurzame inzetbaarheid is er niet. Is het zes maanden gereïntegreerd in betaald werk, jobhoppend over sectoren met korte perioden 'in between jobs', of gezond, vitaal, veilig, productief werken tot een nog nader te bepalen – levensverwachting afhankelijke – pensioenleeftijd? Misschien is die onduidelijkheid ook onvermijdelijk. De richting lijkt helder: stimuleren van maximale participatie en productiviteit ook over langere termijn over de loopbaan bezien.

Inmiddels heeft het kabinet een nieuw buzzwoord gelanceerd: bedrijfslevenbeleid. Dit beleid wordt op hoofdlijnen toegelicht in de brief 'Naar de top' die het kabinet recent naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. De essentie is dat veel geld (oplopend tot 1,5 miljard euro in 2015) wordt vrijgemaakt voor negen topsectoren waarin de concurrentiekracht versterkt moet worden. Dat is dus kiezen voor extra investeringen in sectoren die al het predikaat top hebben. En niet kiezen voor sectoren die midden in lastige maatschappelijke vraagstukken staan en waar nog veel extra's te winnen is (zie bijv. het recente advies van de RVZ over 'Arbeidsbesparende innovaties in de zorg').

Met de keuze voor de topsectoren wordt ook zwaar ingezet op technologische innovatie: 'de

technologie van morgen'. Wat ontbreekt in de kabinetsbrief, is eerder treffend verwoord in een gezamenlijk manifest van werkgevers en werknemers: 'mensen maken het verschil, mensen realiseren groei'. Of de menselijke factor een blinde vlek is in het nieuwe beleid van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie moeten we nog afwachten. Een voetnoot in 'Naar de top' geeft aan dat de inspanningen van het kabinet om sociale innovatie te versterken nog voor de zomer worden uitgewerkt. Realiseren van niet-technologische innovatie is in ieder geval een domein waarin Nederland internationaal ver achter loopt: binnen de EU-15 staan we op de een na laatste plaats! Over 'Naar de top' gesproken.

Streven naar maximale arbeidsparticipatie en stimuleren van concurrentiekracht via technologische impulsen en het opruimen van obstakels voor ondernemers zijn ook voor de bedrijfs- en verzekeringsgeneeskunde van belang. Al zijn de arbeidsomstandigheden in Nederland gunstiger dan decennia terug, toch blijven maatregelen nodig om de risico's voor gezond en veilig werken tijdig te borgen en nieuwe risico's te signaleren. Beheersmaatregelen c.q. advisering daarover, zullen nog belangrijk worden. Naast de arbeidshygiënische strategie vormen organisatorische en psychosociale aspecten een belangrijk onderdeel van die beheersmaatregelen. Een meer algemene beschrijving daarvan is opgenomen in het dossier algemeen stoffenbeleid (www.arboken.nisnet.nl). Graag verwijs ik ook naar de woorden die van werkgeverskant werden gesproken bij de opening van deze website '... het vermogen en de bereidheid tot productieve inspanning van mensen is de meest structurele bron van welvaart en welzijn... de aanwending daarvan mag in geen geval leiden tot afname van gezondheid en veiligheid' (TBV 2009; 17(9): 422-424).

Wat er gebeurt als gezondheid en veiligheid niet tussen de oren van management en werknemers zit, is nog eens pregnant naar voren gekomen in een recent rapport van de arbeidsinspectie: in driekwart van de betonmortelcentrales en betonfabrieken wordt onveilig gewerkt. Om over de brand in Moerdijk maar te zwijgen.

Hopelijk wordt in de jacht op de 1,5 miljard euro voor de technologie van morgen niet vergeten dat het met technologie alleen niet lukt: mensen maken het verschil, mensen realiseren groei.